

Оксана ЧЕПЕЛИК

ПРОГРАМА DOCU/ART В РАМКАХ КІНОФЕСТИВАЛЮ DOCUDAYS UA 2017

Анотація. Розглянуто документальні фільми, представлені на кінофестивалі Docudays UA, який проходив 24–31 березня 2017 року в рамках програми DOCU/ART, присвячені мистецтву та мистецьким підходам, для залучення їх до національного культурологічного дискурсу. Наголошено на важливості для мистецької теорії та практики питання, як кінематографічний світ вловляє вібрації часу через мистецтво? Відзначено розмитість межі між мистецтвом, активізмом та роботою над суспільними проблемами, які фіксує документальний кінематограф. Визначено місце Docudays UA, як культурного і політичного явища в українському суспільстві, у процесі набуття Україною власної суб'єктності в документальному кіно з подальшою його презентацією на важливих міжнародних кінофестивалях.

Ключові слова: кінофестиваль Docudays UA, документальне кіно, арт, реальність.

Постановка проблеми. Культура, що провокує думки є найкращим антидотом проти війни і варварства. А запобіжником від варварства й фанатизму виступає здатність мислити. Саме цю людську здатність мислити в епоху, коли думками керує телебачення, підтримує документальне кіно. І щоб Україна не стала синонімом до виразу failed state, а віднайшла ресурси для стрибка у модерний світ [1, с. 39], XIII Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA обрав тему і підготував кінопрограму під назвою DOCU/ART.

Зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Тема статті пов'язана із загальнодержавною програмою Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України, зокрема з темою «Художня культура у контексті сучасного мистецтвознавства». Важливим для мистецької теорії і практики є питання, чи отримує документальний кінематограф сигнали від сучасного суспільства, яке б'ється в судах пологів свого майбутнього, і які сигнали отримує сучасне суспільство від документалістики, іншими словами, як кінематографічний світ вловляє вібрації часу через мистецтво?

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок в оприлюднення кінематографічних меседжів фестивалю Docudays UA зробили публікації Ольги Бірзул, зокрема «Спешите видеть. 7 фільмов, которые нужно посмотреть на Docudays UA» в журналі «Фокус», які визначали градус мистецтва у фільмах запропонованих програм у поєднанні з громадянським і гуманістичним посланням. Також цікавою є публікація Наді Червінської «Колективне марення цифровим майбутнім: побічні ефекти та інші дияволи» у виданні «Політична критика».

ФІЛЬМ-ВІДКРИТТЯ
OPENING FILM

DOCU
DAYS
UA

ЕНДІ СРІДБЕРГ, МАЙК БОСАНІКО, ЛОРА НІКС
АНДІ СРІДБЕРГ, МАЙК БОСАНІКО, ЛОРА НІКС

THE YES MEN ЗГОДНІ БУНТУЮТЬ
ARE REVOLTING

24/03 19:00
БУДИНОК КІНО / ЧЕРВОНА ЗАДА
ВУЛ. САКАГАМІСКОГО, 6
CINEMA HOUSE / RED HALL
VUL. SAKAHAMSKOGO, 6

ВХІД ЗА ЗАПРОШЕННЯМИ / INVITATIONS ONLY

WWW.DOCUDAYS.ORG.UA

Лора Нікс, *The Yes Men*.

The Yes Men: Згодні бунтують. США, 2014

Гітта Гселл. Мелодія шуму. Швейцарія, Німеччина, 2016

Серед публікацій, що розглядають фестивальну проблематику, варто відзначити статті Євгенії Олійник «Бути як Yes Men» [2] та «Люди і вогні» в онлайн-журналі про сучасну культуру «Коридор», Марії Тетерюк «Венери: Розмови про секс» і Дарини Ніколаенко «Якоб Пройсс: Якщо я щось роблю, то до кінця» (інтерв'ю режисера стрічки «Поль приходить з-за моря. Щоденник зустрічі», переможниці в конкурсній програмі DOCU/ПРАВА, відомого українським глядачам завдяки фільму «Інший “Челсі”: Історія з Донецька»). Альберт Цукренко на порта-

лі Cultprostir подає інтерв'ю з арт-директором групи «Лайбах» Івана Новака «Виступ Джамаіи на “Євробаченні” був хорошою диверсією».

Метою статті є розгляд документальних фільмів, представлених на кінофестивалі Docudays UA, який проходив 24–31 березня 2017 року в програмі DOCU/ART, присвячених мистецтву та мистецьким підходам, для залучення їх до національного культурологічного дискурсу, як привід до роздумів і дискусій.

Викладення основного матеріалу дослідження. На XIV Міжнародному фестивалі документального кіно про права людини Docudays UA в програмі DOCU/ART демонструвалися документальні стрічки «Мелодія шуму», «Китайські ван гоги» і «Homo Sapiens».

Але почати цей огляд варто з фільму-відкриття «The Yes Men: Згодні бунтують» (режисери Лора Нікс, The Yes Men, США, 2014) як стрічки, що насправді, має найбільше стосунку до арту. Так, Паризька бієнале сучасного мистецтва '2015, вбачала мету у демонстрації не мистецьких проєктів (для неї був розроблений авторський проєкт «Жертва богині Тацити», який представляє робочі креслення біопротезів як українську нагальність внаслідок трирічної війни), а як приклад наводилися практики The Yes Men, хоча, насправду, група вже давно увійшла в мистецьке коло і присутня на важливих виставках і бієнале як мистецький колектив. Їхні роботи були показані в рамках Вітні бієнале, Венеційської бієнале, ARS Electronica тощо. Вони отримали численні нагороди, серед яких премія імені Ліонор Аннерберг у сфері мистецтва та суспільних змін від Creative Time, нагорода імені Грієрсона за документальне кіно, приз глядацьких симпатій у програмі «Панорама» на Берлінале, нагорода за найкращий документальний фільм на фестивалі комедійних мистецтв НВО, а також приз глядацьких симпатій на Міжнародному фестивалі документального кіно в Амстердамі. Вони є авторами кількох книг та багатьох статей, проводять лекції в різних країнах на тему мистецтва та суспільних змін, театральні-концертні виступи зокрема у Театрі Ройс Холл, який пощастило побачити авторці статті під час роботи над темою «Оцінка художніх модальностей практик соціальної скульптури та естетики взаємодії, переосмислення суспільної сфери» в Університеті Каліфорнії у Лос-Анджелесі.

The Yes Men («Згодні на все») — це дует активістів, які займаються культурними провокаціями та «виправленням ідентичності», використовуючи прийом «тактичних медіа» аби викривати злочини корпорацій, удаючи з себе керівників і речників реальних організацій: Жак Сервін, також відомий як Енді Бічлбаум та Ігор Вамос, відомий як Майк Бонанно [3]. Вони створюють та підтримують фейкові сайти для стратегій пародіювання і отримують запрошення, на конференції, симпозіуми і ТБ. Таким чином, вони намагаються привернути увагу до антигуманних дій корпорацій і урядових агентств. Першою їх акцією було створення фейкового сайту світової організації торгівлі www.gatt.org, зробленого настільки достовірно, що їх запросили до участі у конференції в Австралії. Подібний ефект активісти

описують як співпрацю з журналістами з метою допомогти медіа розповісти людям важливі історії. Серед їх акцій — розробка «Калькулятора прийняттого ризику Доум», що визначає припустиму кількість людських жертв для досягнення надприбутків, випуск підробних номерів The New York Times та International Herald Tribune, у які були вклучені матеріали про суд над Дж. Бушем-молодшим, закінчення війни в Іраку і впровадження державного медичного страхування в США [4]. У 2009 році члени групи відкрили фейковий сайт www.gwbush.com [5] і збирали підписи на користь глобального потепління, нібито працюючи у рамках однієї з кампаній Дж. Буша, заявляючи, що при глобальному потеплінні постраждають країни, що переважно конкурують із США.

Уся їх підривна діяльність є чудовим матеріалом для кіно. Вони випустили фільм The Yes Men (2003) і «Згодні на все змінюють світ» (2009). Прем'єра останнього відбулася на кінофестивалі «Санденс», того ж року фільм отримав приз глядацьких симпатій на Берліналі [6]. Для них є характерними іронія, тактичні повороти, відсутність стратегічної мети — досягнення якої свідчить про успішність реалізації певного завдання, неелітарність (орієнтованість не тільки на середній клас, а на широкий загал).

DOCU/ART об'єднав фільм про музику, фільм про візуальні практики і фільм про полишену архітектуру. І якщо перша стрічка дійсно присвячена вивільненню вібрацій — відважна подорож у світ шумів та звуків, ритму й тиші швейцарських та німецьких музикантів-експериментаторів, які видобувають звуки для свого мистецтва на звалищах, то китайські «ван гоги», які роками створюють копії, не бачивши оригіналу та документальне полотно про постапокаліпсис, скоріше, досліджують соціологічні аспекти, ніж мистецькі.

Фільм «Мелодія шуму» (реж. Гітта Гселл, Швейцарія, Німеччина, 2016) — найкращий документальний музичний фільм на Краківському кінофестивалі 2016 року. Стрічка несподівано чуттєва, вона розповідає про світ звуків, які ховаються скрізь у навколишньому світі: у природі, в індустріальних спорудах, в механізмах і таке інше. Вражають несподіваність підходів і багатство звуків, шумів і ритмів, а також індивідуальності, заряджені енергією пошуку, що часом впливають в колективний сейшн, аби його величність — експеримент — збагатив музику нашої планети. Гітта Гселл навчалася у Школі експериментальної освіти «F+F» у Цюриху (1977–1979), у Школі візуальних мистецтв Нью-Йорку (1980–1982), в Хантер-коледжі у Нью-Йорку на факультеті комбінованих медіа (1982–1984), де отримала ступінь магістра. Тобто, режисерка знімала про предмет, який вона знає зсередини: «Мені спало на думку, що ми ледве чуємо сьогоднішній світ, тому що постійно знаходимося в навушниках або відволікаємося на смартфон. Я хотіла показати, як наш світ насправді звучить. Художники шукали відповідь на це питання і намагалися зануритися у Всесвіт».

Роман Бондарчук. *Dixie Land*. Україна, 2016

Дотримуючись логіки двох інших фільмів програми і продовжуючи тему музики, сюди варто залучити й стрічку «Dixie Land» режисера Романа Бондарчука (Україна, 2016). Його ж дебютний повний метр «Українські шерифи» (2015) здобув приз журі на кінофестивалі IDFA 2015, а також гран-прі Docs against Gravity в Гдині, демонструвався на МКФ Hot Docs у Торонто і був делегований Українським Оскарівським комітетом на здобуття премії Американської кіноакадемії у 2016 році. Фільм «Dixie Land» демонструє будні дитячого оркестру, керівник якого несподі-

Юй Хайбо, Юй Тянки Кікі. Китайські ван гоги. Китай, Нідерланди, 2016

вано помирає. Він теж, власне, не про мистецтво, а про дітей, їх щастя грати музику і невідворотність дорослішання. Режисер фільмує потік часу, що омине Dixie Land, змінюючи склад оркестру, а історичні події у Херсоні пропливають повз нього з прапорами «Партії регіонів», георгіївськими стрічками і парадами. Фільм отримав статуетку «Дюка» на Одеському Міжнародному кінофестивалі '2017. Роман Бондарчук демонструє дивовижну стабільність в своєму дорослішанні, а ключем його успіху є метод емоційного залучення, що справляє вражаючий ефект на глядача.

Китай — це не тільки країна з дешевою робочою силою для продукування всіх видів товарів споживання, але й центр виробництва шедеврів знаних майстрів, яке тут поставлено на потік і його цифри вражають: замовлення на 200 картин Ван Гога, більш ніж 65 мільйонів доларів — дохід від продажу картин у 2015 році. Стрічка «Китайські ван гоги» (реж. Юй Хайбо, Юй Тянькі Кікі, Китай, Нідерланди, 2016) дублює тему фільму «Зроблено в Китаї», нагородженого на Міжнародному кінофестивалі в Нью-Йорку 2009 року, про виробництво в Китаї мистецьких підробок в промислових масштабах, коли тисячі художників поставляють на світовий ринок копії шедеврів Ренуара, Рембрандта, Матісса, Рафаеля й інших всього за 30 доларів. У селі Дафен, що на півдні Китаю, армія копіювальників ретельно відтворює картини усесвітньо відомих майстрів. У фільмі «Зроблено в Китаї» художникам, які роблять копії, ставлять питання про те, що для них є мистецтвом і чому вони займаються копіюванням?

У стрічці «Китайські ван гоги» у фокусі родина художника Сяюнь Чжао, що намаювала орієнтовно 100 тисяч Ван Гогів. Вражають і умови роботи — художники не виходять з майстерні, аби встигнути в строк, сплять на підлозі між мотузками для білизни, на яких сохнуть шедеври. Після довгих років Чжао відчуває глибокий зв'язок з Ван Гогом. Він їде до Європи, аби побачити оригінали у Музеї Ван Гога в Амстердамі, а також відвідати одного зі своїх найкращих клієнтів — амстердамського арт-дилера, який виявився хазяїном магазину мистецьких сувенірів, які продає на порядок дорожче ніж закупає в Китаї. Чжао на власні очі бачить ту відстань, яка відділяє його від майстра. На щастя, це дає поштовх до повороту в бік творчого пошуку. Власне, кіно не стільки про мистецтво, скільки про соціальну нерівність, поділ країн за економічним розвитком і пресинг суспільства споживання.

Цьогорічний фестиваль проходить під лозунгом «Прощавай, людино», акцентуючи увагу на проблемах екології, зміни клімату та надмірного споживання з окремими програмами «4 градуси» і «Покоління С». Фільм «Homo Sapiens» / «Людина розумна» (реж. Ніколаус Гайргальтер, Австрія, 2016) теж, здається, реагує на цей лозунг. Він ставить екзистенційні питання про кінець і крихкість людського існування, про кінець індустріальної епохи, і що означає бути людиною. За формою, це епічне полотно тяжіє до інсталяції сучасного мистецтва. Без слів подані статичні довгі плани будинків і споруд з яких пішло життя: Детройт (США), Будинок-пам'ятник БКП (Болгарською комуністичною партією) — пам'ятка модернізму соціалістичної епохи у Бузлуджі (Болгарія) тощо. Фільм не має сюжету й розвитку — це каталог покинутих будівель без людей, до якого входять житлові комплекси, магазини, кіно, лікарні, офіси, школи, бібліотека, концертний зал, парки розваг і в'язниці. Що залишиться після наших життів, після того, як ми зникнемо? Фільм «Homo Sapiens» демонструє тривожний сценарій, в якому світ, створений людьми, повільно відвоюється природою. Перед очима вкритий мохом бар з папоротями, що проростають між табуретами, все ще повні автомати з продажу напоїв покриті

вегетациєю, висока трава, що росте з тріщин, звалище сміття або танки в лісі... Він транслює загрозову порожнечу.

І, звичайно, варто додати до цього списку фільм-закриття «День звільнення» (реж. Угіс Олге, Мортен Траавік, Норвегія, Латвія, 2016), що зафіксував подорож культового словенського рок-гурту «Лайбах», який першим в історії зіграв концерт у державі-фортеці Північна Корея у відповідь на офіційне запрошення Пхен'яну (на превеликий подив усього світу). «Лайбах» (німецька назва столиці Словенії — Любляни) — авангардний музичний колектив, створений у Словенії (на той час була у складі Югославії), що працює в стилі індастріал. Група з початку свого існування (1980) тоталітарною естетикою поставила знак рівності між фашистським і комуністичним режимами. У своїх перформансах музиканти завжди використовують відео, зіштовхуючи ідеологію і порнографію. Їх альбоми — це завжди тавтологія.

Минулорічний фестиваль Docudays UA вже знайомив свою аудиторію з організацією суспільства Північної Кореї, яке живе під вічним сяйвом променів сонця — символу великого народного вождя Кім Ір Сена — фільмом-відкриттям «Під сонцем» режисера Віталія Манського (2015).

У той час, коли лідери групи «Лайбах» сподівалися, якимось чином, працюючи з непоінформованими корейцями (інакше як би вони запросили таку групу з концертом у закриті країну), протягнути свої підривні номери, виявилось, що ті дуже добре обізнані зі стратегіями й меседжами групи. Спільну мову довелося знайти за допомогою маніпуляційної риторики. Лідер групи сказав, що «Лайбах» звинувачують у сповіданні нацистської ідеології (апелюючи до іміджу), що абсолютно не відповідає дійсності, так само як і Північну Корею звинувачують в усіх смертних гріхах. В результаті, у протистоянні з жорсткими рамками ідеології та культурними відмінностями, гурту насилу вдається пронести свої пісні крізь прогалини завбільшки з вушко голки у державній цензурі, й режисерові фільму вдалося зафіксувати і розмір цього вушка і процеси протиснення крізь нього. Власне запрошення групи до Північної Кореї є заслугою режисера Мортена Траавіка, який є уповноваженим культурним посередником у Північній Кореї. Відомі його фільми про конкурси краси для тих, хто пережив підриві на міні «Міс міна Ангола» (2008) та «Міс міна Камбоджа» (2009), що потрапили в заголовки ЗМІ та розпалили дискусії по всьому світу.

«Лайбах» постійно тримають руку на пульсі світової історії і культури, а їх творчої енергії вистачило б на цілий переворот у масовому сприйнятті мистецтва. Переворот неминучий — але передувати йому, на думку «Лайбах», повинен екзистенційний бунт, який відмінить усі сумнівні досягнення окремих революцій-симулякрів. Чутливі до фундаментальних змін «Лайбах» передбачили це ще в альбомі «Привид» 2013 року. Несамовитий танець Заратустри під ритми транснаціональної босанови і майстерно висміяних сучасних дабстепових стандартів — ось те, що «Лайбах» протиставляють двовимірній реальності сучасного світу. Уважного

Ніколаус Гайргальтер. Ното Sapiens / Людина розумна. Австрія, 2016

й пильного стороннього погляду словенців не уникли й останні процеси, що відбуваються в світі. Сталевий голос Мілана Фраса з альбому «Коран» у супроводі беквокалу Міни Шпілер, безкомпромісно ставить діагнози, за якими йде невблаганний вирок: «You will be assimilated». «Лайбах» зробили новий крок у своїй ідеології — при цьому зберігши свій фірмовий провокаційний «тоталітарний стиль» — оціночне відсторонення від актуальних політичних подій, яке підкреслювалося раніше, формально збереглося, проте вже явно втратило свою ідеологічну абсолютність.

Угіс Олте, Мортен Траавік. День звільнення. Норвегія, Латвія, 2016

Вважається, що група «Лайбах» відкрила проект під назвою комунізм і зруйнувала Варшавський блок без жодного пострілу. Таким чином, підірвні стратегії The Yes Men у фільмі-відкриття, римуються з підірвними стратегіями групи «Лайбах» у фільмі-закриття, утворюючи символічне кільце фестивалю Docudays UA, де межа між мистецтвом, активізмом та роботою з суспільними проблемами є розмитою.

«Лайбах» як агітатори першої у світі віртуальної держави NSK, тему глобалізації розробляють давно і вправно. NSK (Neue Slowenische Kunst) — неформальна

організація, створена «Лайбах» спільно з гуртом художників Irwin і театральною трупю Scipion Nasice Sisters 1984 року. Сьогодні найвидатнішими членами цього руху є Laibach, Irwin, Noordung, Студія Нового Колективізму, Відділення Чистої й Прикладної Філософії та інші. NSK створила власну державу, власні паспорти, поштові марки і таке інше.

Автор, під час туру по Словенії в рамках програми Креативна Європа в квітні 2017 року, власне, через десять днів після показу на Docudays UA, мала можливість відвідати виставки «ВІСІМИДЕСЯТИ | крізь призму подій, виставок, і дискурсів» і «ВІСІМИДЕСЯТИ | Мультимедійні практики і місця подій» в Музеї сучасного мистецтва в Любляні, присвячені словенському мистецтву 1980-х. Варто наголосити, що в Словенії, населення якої складає 2 млн (менше, ніж в Києві), функціонує Музей сучасного мистецтва, що влаштовує виставки, присвячені словенському сучасному мистецтву і, на додачу, один музейний поверх повністю присвячений медіа проектам. Серед них були представлені документації історичних і сучасних перформансів групи «Лайбах». Таким чином можна було пересвідчитися в тому, що група функціонує як мистецька й нині, успішно втілюючи свої ідеї. Це значить, що словенці не розкидаються історичним доробком, а планомірно розвивають власні мистецькі бренди.

Висновки. Фільми цього річного Docudays UA у неконвенційний спосіб торкаються проблем, актуальних для сьогоденного світу. Для української кіноспільноти нагальною є необхідність: набуття Україною власної суб'єктності в документалістиці та її залучення до знаних міжнародних подій; залучення до українського дискурсу кінематографу, що може стати приводом для дискусій, актуальних для українських реалій; рефлексія українським кінематографом власного мистецтва і його входження у глобальні процеси. Як інституція, що закріплює символічний капітал, кінофестиваль Docudays UA має у перспективі всі шанси бути об'єктом мистецьких розвідок і досліджень його стратегій.

Література

1. *Форостина О.* Крик // Критика. Рік XIX. Число 3–4 (209–210). С. 32–39.
2. *Олійник Є.* «Бути як Yes Men». Дата оновлення: 10.04.2017. URL: <http://www.korydor.in.ua/ua/opinions/buti-yak-yes-men.html> (дата звернення: 28.11. 2017).
3. *Britt D.* The Yes Men infiltrate DiverseWorks. Updated: 30.04.2010. URL: <http://www.chron.com/entertainment/article/The-Yes-Men-infiltrate-DiverseWorks-1712890.php> (last accessed: 28.11. 2017).
4. The Yes Men получили новую арт-премию. Дата обновления: 26.10.2009. URL: <http://os.colta.ru/news/details/13123> (дата обращения: 28.11. 2017).
5. *Neal T.M.* Satirical Web Site Poses Political Test // Washington Post. 1999 November, 29. URL: <http://www.washingtonpost.com/wp-srv/WPcap/1999-11/29/002r-112999-idx.html> (last accessed: 28.11. 2017).

6. Berlinale 2009: Panorama Audience Award. URL: https://www.berlinale.de/en/archiv/jahresarchive/2009/08_pressemitteilungen_2009/08_Pressemitteilungen_2009-Detail_5094.html (last accessed: 28.11. 2017).

References

1. Forostyna O. Kryk [Forostyna O. Cry] // Krytyka [Critics]. Rik XIX. Chyslo 3–4 (209–210). S. 32–39.
2. Oliinyk Ye. «Buty yak Yes Men» [Oliynyk Ye. To be like the Yes Men]. Updated: 10.04.2017. URL: <http://www.korydor.in.ua/ua/opinions/buti-yak-yes-men.html> (last accessed: 28.11. 2017).
3. Britt D. The Yes Men infiltrate DiverseWorks. Updated: 30.04.2010. URL: <http://www.chron.com/entertainment/article/The-Yes-Men-infiltrate-DiverseWorks-1712890.php> (last accessed: 28.11. 2017).
4. The Yes Men poluchili novuyu art-premiyu [The Yes Men receive new art award]. Updated: 26.10.2009. URL: <http://os.colta.ru/news/details/13123> (last accessed: 28.11. 2017).
5. Neal T.M. Satirical Web Site Poses Political Test // Washington Post. 1999 November, 29. URL: <http://www.washingtonpost.com/wp-srv/WPcap/1999-11/29/002r-112999-idx.html> (last accessed: 28.11. 2017).
6. Berlinale 2009: Panorama Audience Award. URL: https://www.berlinale.de/en/archiv/jahresarchive/2009/08_pressemitteilungen_2009/08_Pressemitteilungen_2009-Detail_5094.html (last accessed: 28.11. 2017).

Оксана Викторовна Чепелик

Программа Docu Art в рамках кинофестиваля Docudays UA 2017

Аннотация. Рассмотрены документальные фильмы, представленные на кинофестивале Docudays UA, который проходил 24–31 марта 2017 года в рамках программы DOCU/ART, посвященные искусству и художественным подходами, для привлечения их в национальный культурологический дискурс. Отмечена важность для художественной теории и практики вопроса, как кинематографический мир улавливает вибрации времени через искусство? Отмечена размытость границы между искусством, активизмом и работой над общественными проблемами, которые фиксирует документальный кинематограф. Определено место Docudays UA, как культурного и политического явления в украинском обществе, в процессе обретения Украиной собственной субъектности в документальном кино с последующей его презентацией на ведущих международных кинофестивалях.

Ключевые слова: кинофестиваль Docudays UA, документальное кино, арт, реальность.

Oksana V. Chepelyk

Docu Art Program within the Docudays UA Film Festival Festival 2017

Summary. An article examines the record films, presented within the Docudays UA Film Festival, that took place on March, 24–31, 2017 in the program DOCU/ART, dedicated to art and artistic approaches, with the aim to include them into national cultural study discourse, as a subject for reflections and discussions. It is pointed out the importance for a theory and practice whether the cinematographic world catches the vibrations of our time through the art? The article marks washed out of limit between an art, activism and work with social problems, that the documentary captures. The article determines the position of Docudays UA — as cultural and political phenomenon in Ukrainian society, insisting on acquisition by Ukraine of own subjectivity in the documentary cinema with its following presentation within important international film festivals.

Keywords: Docudays UA Film Festival, documentary cinema, art, reality.